

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 43 0 P 232307 25 Gž
Zenica, 08.04.2025. godine

Kantonalni sud u Zenici, građansko vijeće sudija: Nina Makivić, predsjednica, Albisa Kapić i Jasmina Begović Devović, članice vijeća, u pravnoj stvari tužilaca: 1. D.-V.A., ulica ... u Z., 2. Š. M. ulica u B. 3. R.H., ulica u Z., 4. M.S., ulica ...2. u Z...5. M.E., ulica u V., 6. B.-A.S., ulica u V., 7. M.A., općina Ž., 8. K.DŽ., ulica ... u G., koje zastupaju punomoćnici Emir Čolaković i Nina Dragoljić, advokati iz Zenice, protiv tuženog Federacija BiH, Vlada Federacije BiH, koju zastupa Federalno pravobranilaštvo, ulica Alipašina broj: 6/14. Sarajvo, radi utvrđivanja, zaštite i otklanjanja diskriminacije i naknade štete, vrijednost spora 36.571,15 KM, odlučujući o žalbi tužilaca izjavljenoj protiv Presude Općinskog suda u Zenici, broj: 43 0 P 232307 23 P od 29.11.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 08.04.2024. godine, donio je:

PRESUDU

Žalba se djelimično uvažava, presuda broj: 43 0 P 232307 23 P od 29.11.2024. godine (stav drugi, treći, četvrti i peti izreke) preinačava kako slijedi:

Utvrđuje se da je tuženi donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH izvršio indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima na način da je utvrdio poseban dodatak na plaću skupini zaposlenika koji su zaposleni u IT Sektoru Porezne uprave, pobliže nabrojana radna mjesta u samoj odluci, a da to istodobno nije učinio u odnosu na tužioce na koji način je zanemario Zaključak Parlamenta Federacije BiH, broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine.

Slijedom navedenog utvrđenja, obavezuje se tuženi na preduzimanje potrebnih mjera u skladu sa Zaključak Parlamenta Federacije BiH, broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine u svrhu prestanka kršenja prava tužilaca, jednakog postupanja prema njima, te otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije.

Obavezuje se tuženi da tužiocima naknadi materijalnu štetu u ukupnom iznosu od 94.814,62 KM, pojedinačno svakom tužiocu, kako slijedi:

D.-V.A. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,33 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.

Š.M.za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 13.048,96 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.

R.H.u za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,28 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.

M.S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.130,87 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.

M.E. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,32 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.

B.-A.S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,30 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.
M.A.u za period od 01.02.2023.godine do 03.06.2024.godine iznos od 9.098,25 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.
K.DŽ. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,31 KM sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.

Obavezuje se tuženi da tužiocima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu 12.285,55 KM, dok se tužbeni zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka, preko dosuđenog iznosa, kao neosnovan, odbija.

U preostalom dijelu osporena presuda ostaje neizmijenjena.

Obrazloženje

Presudom prvostepenog suda, odlučeno je slijedeće: „Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi: Utvrđuje se da su odredbe Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine F BiH“ br.45/10, 111/12, 20/17) i to član 20. u tabelarnom dijelu, poglavlja V i VII (koeficijent 4,85 za pomoćnika i 4,50 za šefa unutrašnje organizacione jedinice) diskriminirajuće za tužioce posmatrajući koeficijente drugih državnih službenika koji obavljaju iste ili slične poslove kao skupina poreznih rukovodećih službenika. Ovim odredbama se vrši direktna diskriminacija u odnosu na radna mjesta koja su navedena u I,II,III i IV dijelu tabelarnog pregleda tog člana, jer je tužiocima- kao pomoćnicima Porezne uprave i šefovima unutrašnjih organizacionih jedinica određen značajno manji koeficijent u odnosu na tu skupinu.

Utvrđuje se da je tuženi donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH izvršio indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima na način da je utvrdio poseban dodatak na plaću skupini zaposlenika koji su zaposleni u IT Sektoru Porezne uprave, pobježe nabrojana radna mjesta u samoj odluci, a da to istvremeno nije učinio u odnosu na tužitelje, čime nije ispoštovao Zaključak Parlamenta FBiH.

Nalaže se tuženom da tužiteljima na ime naknade štete isplati ukupno iznos od 94.814,62 KM od čega:

Tužiteljici D.-V.A. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,33 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici Š.M.za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 13.048,96 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiocu R.H.u za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,28 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici M.S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.130,87 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici M.E. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,32 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici B.-A.S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,30 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiocu M.A.u za period od 01.02.2023.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 9.098,25 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Tužiteljici K.DŽ. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,31 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.

Sud se oglašava stvarno nenadležnim za odlučivanje o zahtjevu tužitelja kojim se traži da se obaveže tuženi da preduzme neophodne mjere u skladu sa Zaključkom Parlamenta FBiH 01-02-1332/21 od 28.04.2022.godine kako bi se prestalo sa kršenjem prava prema tužiteljima, te kako bi se jednako postupalo prema tužiteljima s ciljem otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije, te se tužba u tom dijelu odbacuje.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u iznosu od 23.266,20 KM, kao neosnovan.

Obavezuju se tužitelji da tuženom nadoknade troškove postupka u iznosu od 2.400,00 KM, sve u roku od 30 dana.“

Protiv te presude tužioci su blagovremeno izjavili žalbu, kojim je osporavaju zbog povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Konačni prijedlog tužilaca je da ovaj sud žalbu uvaži, jer utvrđenje prvostepenog suda da je tužbeni zahtjev neosnovan, smatraju pogrešnim.

Odgovor na žalbu, saglasno odredbama člana 214. i člana 236. Zakona o parničnom postupku, ovom sudu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u dijelu koji se žalbom pobija i ex offo u skladu s odredbama člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio da:

Žalba je djelimično osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužilaca za utvrđenje direktne diskriminacije, stav prvi izreke, kojom se traži utvrđenje da su „odredbe Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine F BiH“ br.45/10, 111/12, 20/17) i to član 20. u tabelarnom dijelu, poglavlja V i VII (koeficijent 4,85 za pomoćnika i 4,50 za šefa unutrašnje organizacione jedinice) diskriminirajuće za tužioce posmatrajući koeficijente drugih državnih službenika koji obavljaju iste ili slične poslove kao skupina poreznih rukovodećih službenika. Ovim odredbama se vrši direktna diskriminacija u odnosu na radna mjesta koja su navedena u I,II,III i IV dijelu tabelarnog pregleda tog člana, jer je tužiocima-kao pomoćnicima Porezne uprave i šefovima unutrašnjih organizacionih jedinica određen značajno manji koeficijent u odnosu na tu skupinu.“

Predmet spora je i utvrđenje indirektno diskriminacije u odnosu na tužioce, donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine i slijedom tog utvrđenja zahtjev tužilaca za naknadu materijalne štete, sve kako je navedeno u stavu drugom i trećem izreke.

Konačno predmet spora je i tužbeni zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka.

U takozvanim antidiskriminacionim postupcima, kakav je predmetni, teret dokazivanja je specifičan i drugačiji od redovnih pravila iz Zakona o parničnom postupku. Naime, lice koje tvrdi da je diskriminisano obavezno je dokazati da postoji vjerovatnoća o tome. Nakon takvog utvrđenja (o postojanju vjerovatnoće), tuženi je taj koji dalje treba dokazivati da takve diskriminacije nije bilo, dakle postaje aktivan u dokazivanju suprotno od utvrđene vjerovatnoće, što je propisano odredbom člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije. Radi se o tome da, kada tužilac uspije dokazati vjerovatno drugačije postupanje, teret dokazivanja prelazi na tuženog, što „poznaje“ i odredba člana član 12. stav 3. Zakon o radu. Ispunjenje uslova koji se traži da bi teret dokazivanja bio prebačen na tuženog je taj da tužilac sa stepenom vjerovatnoće, prima facie, dokaže postojanje različitog postupanja, odnosno da je postojala razlika u tretmanu u odnosu na tretman drugih lica koji se nalaze u istom položaju.

Nakon prijema predmetne tužbe, slijedi da je ona blagovremena, primjenom odredbi člana 13. stav 4. Zakona o zabrani diskriminacije („Sl. glasnik BiH, broj: 59/09, 66/16), a iz stanja spisa u odnosu na period koji je obuhvaćen tužbenim zahtjevom imajući u vidu datum podnošenja tužbe 14.07.2023. godine kojom se (tužbeni zahtjev) potražuje materijalna šteta izražena u važećoj valuti, proizlazi, da predmetno potraživanje nije obuhvaćeno zastarom.

Kako je prethodno navedeno, žalba je djelimično osnovana. Naime, prema ocjeni ovog suda, pravilno je i potpuno utvrđenje prvostepenog suda, koje se odnosi na, presudom pravilno odbijeni dio tužbenog zahtjeva za utvrđenje da su odredbe Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH (“Službene novine F BiH” broj:45/10, 111/12, 20/17) i to član 20. u tabelarnom dijelu, poglavlja V i VII (koeficijent 4,85 za pomoćnika i 4,50 za šefa unutrašnje organizacione jedinice) diskriminirajuće za tužioce posmatrajući koeficijente drugih državnih službenika koji obavljaju iste ili slične poslove kao skupina poreznih rukovodećih službenika te da se istim vrši direktna diskriminacija u odnosu na radna mjesta koja su navedena u I,II,III i IV dijelu tabelarnog pregleda tog člana, jer je tužiteljima kao uposlenicima Porezne uprave i šefovima unutrašnjih organizacionih jedinica određen značajno manji koeficijent u odnosu na tu skupinu.

Za ovakvu odluku prvostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude naveo jasne, dostatne i pravilne razloge, koje takvim prihvata i ovaj sud pa ih je nepotrebno ponavljati.

Dakle, pravilno je utvrđenje prvostepenog suda da se tužioci u nastojanju da sa stepenom vjerovatnoće da je u odnosu na njih postupanje tuženog diskriminirajuće, praviti komparaciju sa uposlenicima koji su raspoređeni na radna mjesta navedena u tabelarnom dijelu odredbe člana 20. Zakona o platama (strana trideset sedam i trideset osam) obrazloženja prvostepene presude, na koje se tužioci pozivaju dokazujući osnovanost tužbenog zahtjeva navedenog u stavu prvom izreke osporene presude. Ovo zbog toga što je Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine u sastavu Federalnog ministarstva financija i nije samostalna upravna organizacija, zbog čega u tom dijelu ne mogu postojati komparatori, kako se u žalbi neosnovano navodi.

Slijedom prethodno obrazloženog, pravilno je utvrđenje prvostepenog suda da je Vlada F BiH, primjenom odredbi člana 12a Zakona o poreznoj upravi FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 33/2002, 28/2004, 57/2009, 40/2010, 29/2011- odluka US, 27/2012, 7/2013, 71/2014, 91/2015 i 44/2022), na prijedlog Porezne Uprave F BiH, donijela Odluku o posebnim uslovima rada i dodataka na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH broj 1067/2022 od 14.07.2022.godine, kojom su određena radna mjesta sa posebnim uslovima rada uzrokovanih povećanom odgovornošću (digitalizacija) za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave FBiH. U pitanju su: radna mjesta na kojima se obavljaju složeni informacijsko-aplikacijski poslovi u organizacionim jedinicima: a.) Sektor za informacionu tehnologiju : 1. Rukovodilac sektora-pomoćnik direktora, 2. Šef Odsjeka za projektovanje, razvoj i implementaciju IT sistema, Stručni savjetnik za projektovanje, razvoj i implementaciju informacionog sistema, Stručni savjetnik-projektant računarske mreže i mrežno-komunikacijskih servisa, Stručni savjetnik-senior programer, Viši stručni saradnik-razvojni programer, Viši stručni saradnik-razvoj i održavanje web stranica, Stručni saradnik-programer. 3. šef Odsjeka za održavanje sistema i podršku korisnicima IT sistema, Stručni savjetnik za održavanje i podršku informacionog sistema, Viši stručni saradnik za mrežnu i komunikacijsku podršku, Viši stručni saradnik-administrator mreže, Viši stručni saradnik-administrator baze podataka. Dalje se u tački IV navodi da visina dodatka na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi raspoređenim na radnim mjestima iz tačke II ove Odluke iznosi 30% od osnovne plaće.

U tužbi se navodi da su tužioci diskriminirani u odnosu na Sektor za informacione tehnologije, a što je posljedica primjene Odluka o posebnim uslovima rada i dodatku na platu zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH, broj: 1067/2022 od 14.07.2022 godine („Službene novine F BiH, broj: 57/22“), kojoj je prethodio Zaključak Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine iz kojeg slijedi da je pravo na dodatak utvrdio u odnosu na sve zaposlenike Poreske uprave Federacije BiH, dakle i tužiocima, da su primjenom označene Odluke, a istodobno ne primjenom Zaključka, tužioci u odnosu na uposlenike obuhvaćene Odlukom, iako obavljaju poslove „višeg ranga“ ostvarili manja primanja. Naime Odluka o posebnim uslovima rada i dodatku na platu zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH, broj: 1067/2022 od 14.07.2022 godine („Službene novine F BiH, broj: 57/22“) u cijelosti je primijenjena na određene uposlenike tuženog, kojim je isplaćivana uvećana plata za 30 %, a da je plata tužilaca u usporedbi sa njihovom platom za 30% manja, što je direktna posljedica primjene označene odluke.

Tužioci-žalitelji smatraju da je potraživana razlika (visina utvrđena finansijskim vještačenjem) posljedica primjene Odluke broj: 1067/2022. od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH koja se odnosi na uposlenike iz IT sektora. Označenoj odluci prethodio je Zaključak Parlament Federacije BiH kojim je naloženo Vladi Federacije BiH da u roku od šezdeset dana donese Odluku kojom će se otkloniti prethodno navedena razlika u primanjima, proistekla primjenom Odluke. Istim zaključkom Vlada je dobila nalog da u skladu sa preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) u narednom periodu uskladi platne razrede i koeficijente za poreznu upravu Federaciji BiH, s tim da označeni zaključak nije proveden.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, koje ima potvrdu u stanju spisa, proizlazi da su tužioci zaposlenici Federalnog ministarstva finansija Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine, da obavljaju poslove:

D.-V. S. od 01.02.2020. godine je Šef odsjeka za prinudnu naplatu Porezna uprava Federacije BiH Kantonalni porezni ured Zenica, sa koeficijentom za obračun plaće 4,50 tako da joj je mjesečna plata iznos od 1.823,79 KM,

Š. M. na radnom mjestu Rukovodilac kantonalnog poreznog ureda pomoćnik direktora u Poreznoj upravi Federacije BiH Kantonalni porezni ured Bihać sa koeficijentom 4,85 i mjesečnim primanjima od 2.117,40 KM,

R.H., od 01.01.2014. godine Šef odsjeka u Poreznoj upravi Federacije BiH- Kantonalni porezni ured Zenica Odsjek za edukaciju i registraciju sa koeficijentom za obračun plaće 4,50 i mjesečnom platom od 1.823,79 KM,

M.S., od 01.01.2014. godine Šef Odsjeka u Poreznoj upravi Federacije BiH Kantonalni porezni ured Zenica (Šef unutrašnje organizacione jedinice) sa koeficijentom za obračun plaće 4,50 i neto platom od 1.823,79 KM,

M.E., od 01.01.2022. godine Šef Porezne ispostave Breza Kantonalni porezni ured Zenica, u Poreznoj upravi Federacije BiH (Šef unutrašnje organizacione jedinice) sa koeficijentom za obračun plaće 4,50 i neto platom od 1.823,79 KM,

B. A. S., od 08.11.2021. godine Šef Porezne ispostave Visoko, Kantonalni porezni ured Zenica u Poreznoj upravi Federacije BiH (Šef unutrašnje organizacione jedinice) sa koeficijentom za obračun plaće 4,50 i neto platom od 1.823,79 KM.

M.A. Šef porezne ispostave u Žepču u Kantonalnom poreznom uredu u Zenici BiH (Šef unutrašnje organizacione jedinice) sa koeficijentom za obračun plaće 4,50 i neto platom od 1.823,79 KM.

Dž. K. Šef porezne ispostave u Goražde, Kantonalni porezni ured u Goraždu (Šef unutrašnje organizacione jedinice) sa koeficijentom za obračun plaće 4,50 i neto platom od 1.823,79 KM.

Iz prethodnog utvrđenja slijedi da su tužioci raspoređeni na rukovodeće pozicije unutar porezne uprave, koja je organ uprave.

U dokaznom postupku, među ostalim provedeno je i finansijsko vještačenje, nalaz i mišljenje od 10.09.2024. godine i od 01.10.2024. uz dvije ispravke nalaza od 10.09.2024. godine na drugoj stranici nalaza u odnosu na tužiteljicu A. D. V. naveden je pogrešan naziv radnog mjesta, pravilan je šef odsjeka za prinudnu naplatu. U odnosu na tužiteljicu S. M., pogreška je u obračunu razlike plate, u odnosu na onu razliku plate koja je prikazana u dopunskom nalazu iznosi ukupnu 12.130,87 KM.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda i obrazloženja osporene presude, od dvadeset osme do trideset prve stranice, proizlazi da je odabrani vještak zadatak određen Rješenjem prvostepenog suda ispunio u cijelosti. Naime njegov zadatak se sastojao u pet tačaka sa označenom dopunom i korekcijom i isti „odbranio“ na glavnoj raspravi od 30.10.2024. godine na način što je na pitanja suda i stranaka dao stručne odgovore, a na primjedbe stranaka stručna objašnjenja iz čega slijedi da je isti prihvaćen kao objektivan i stručan.

Visina tužbenog zahtjeva, odnosno razlika u plati, koju tužioci potražuju kao materijalnu štetu u zbirnom iznosu od 94.814,62 KM i pojedinačno, kako je navedeno u stavu trećem izreke osporene presude, je utvrđena na temelju izračuna vještaka finansijske struke.

Dalje proizlazi da su tužioci, kao zaposlenici Porezne uprave Federacije BiH, što su i zaposleni u IT Sektoru, državni službenici sa visokom stručnom spremom, u odnosu na koje su tužioci dokazali različito postupanje usporedbom sa komparatorima, koji su grupa lica u istoj ili sličnoj poziciji kao i tužioci, a da se prema njima ne postupa isto, što je diskriminatorno i rezultiralo je materijalnom štetom, koja se tužbom potražuje. Do

materijalne štete (visina utvrđena financijskim vještačenjem) je došlo zbog toga što su komparatori ostvarili dodatak na naplatu od 30%, koji tužioci, kao rukovodeći službenici nemaju. Navedeno je proizvelo apsurdnu faktičku situaciju da tužioci kao rukovodeći službenici maju manju plaću od državnih službenika kojim su pretpostavljeni i njima rukovode.

Iz navedenog, na šta žalba osnovano ukazuje, tužioci su sa dostatnim stepenom vjerovatnoće, koja se u predmetnom postupku traži, dokazali diskriminatorno postupanje donošenjem i implementacijom Odluke broj: 1067/2022. od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH koja se odnosi na uposlenike iz IT sektora. Razlog za donošenje označene Odluke, naveden u prijedlogu Porezne uprave F BiH broj: 13/06/11-02-1-469/22 od 21.03.2022. godine je sprečavanje daljeg odljeva kadrova iz IT sektora. Navedeni „razlog“ ne predstavlja opravdan razlog za izuzetak od principa jednakog postupanja, propisanog odredbom člana 5. Zakona o zabrani diskriminacije.

Slijedom navedenog utvrđenja, na šta žalba osnovano ukazuje, tužioci su sa dostatnim stepenom vjerovatnog dokazali ispunjenje uslova propisanih odredbom člana 11 stav 1., člana 12. stav 1. tačka a i b, stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije, potrebnim za utvrđenje osnovanim njihovog tužbenog zahtjeva, osim u potvrđenom dijelu. Istodobno tuženi, na kojeg je „prenesena“ obaveza dokazati suprotno, to nije uspio. Dakle tuženi nije dokazao (član 15. stav 1.) da donošenjem i provedbom navedene Odluke nije došlo do diskriminacije, odnosno da u postupku sa stepenom sigurnosti dokaže da tužitelji nisu u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom ili da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi, već na nekim drugim objektivnim razlozima, a nije dokazao sa dostatnim stepenom sigurnosti da je različito postupanje bilo objektivno opravdana i proporcionalna mjera.

Vidjeti presudu Vrhovnog suda F BiH broj: 43 0 P 188930 22 Rev od 06.12.2022. godine.

Dakle, osnovano se žalbom ukazuje na pogrešan zaključak prvostepenog suda, da je neosnovan tužbeni zahtjev o postojanju indirektna diskriminacije tužilaca, koju je učinio tuženi donošenjem i implementacijom Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH i da je s tim u vezi tužiocima prouzročena materijalna šteta. Indirektna diskriminacija prema tužiocima provedena je tako što je tuženi utvrdio poseban dodatak na plaću grupi zaposlenih u IT Sektoru Porezne uprave, a ne i u odnosu na tužioce na šta je bio obavezan Zaključkom Parlamenta Federacije BiH broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022.godine.

Isto se odnosi i na odluku po dijelu tužbenog zahtjeva, stav četiri izreke, jer je donoseći je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo. Ovo zbog toga što bi provođenjem Zaključka Parlamenta Federacije BiH, broj: 01- 02-1332/21 od 28.04.2022.godine došlo do prestanka kršenja prava prema tužiocima u budućnosti, a sve u svrhu otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije. Navedeno proizlazi iz odredbi člana 12. stav 1. tačka b. Zakona o zabrani diskriminacije prema kojoj pored zahtjeva za utvrđenje da je tuženi povrijedio pravo na jednako postupanje i zabranu preduzimanja radnji kojima se krši ili može prekršiti tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da se izvrše radnje kojima se uklanja diskriminacija ili njene posljedice (tužba za zabranu ili otklanjanje diskriminacije).

Slijedom prothodno obrazloženog i u direktnoj vezi s tim, na šta žalitelji ukazuju, osnovan je i njihov zahtjev za naknadu materijalne štete u iznosu od 94.814,62 KM, pojedinačno, sve kako je navedeno u stavu trećem izreke presude prvostepenog suda. Visina materijalne štete utvrđena je financijskim vještačenjem, nalaz i mišljenje od 10.09.2024. i 01.10.2024. godine. Tužioci nisu prigovorili nalazu i mišljenju, tuženi je prihvatio „obračunski“ dio nalaza, na temelju kojeg je utvrđena visina štete. Kako su tužioci u postupku koji je prethodio donošenju osporene presude u dostatnom stepenu dokazali postojanje diskriminacije i diskriminatora, te da su ispunjene materijalno pravne pretpostavke za naknadu štete na koju imaju pravo primjenom odredbi člana 12. stav 1. tačka c) Zakona o zabrani diskriminacije, odredbi člana 154. i 155. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78 do 57/89, „Službeni list R BiH“, broj: 2/92, 13/93, 13/94 i „Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/03 i 42/11) i to u visini dodatka na plaću od 30%, kako je utvrđeno financijskim vještačenjem.

Tužioci su podnijeli određeni zahtjev (troškovnik) za naknadu troškova parničnog postupka prije zaključenja glavne rasprave, datiran 30.10.2024. godine i troškovnik u sastavu žalbe, koju je ovaj sud djelimično, u pretežnom dijelu, uvažio. Tužiocima su dosuđeni troškovi parničnog postupka u iznosu od 14.374,09 KM u kojem su sadržani nagrade i naknade za: sastav tužbe 1.233,00 KM, zastupanje na četiri ročišta 5.536,00 KM, sastav obrazloženih podnesaka 1.310,00 KM i 1384,00 KM, ukupno u prvostepenom postupku 10.630,00 KM sa PDV-om od 2088,54 KM i nagradom za sastav žalbe sa PDV-om 1.655,55 KM ukupno 14.374,09 KM. Odluka o troškovima parničnog postupka temeljena je na odredbama člana 397. stav 2., 386., 396. stav 1. i 387. Zakona o parničnom postupku, odredbama Zakona o advokaturi („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 18/05) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 22/04) i 24/04).

Ostali žalbeni navodi za ishod spornog odnosa i ovog žalbenog postupka nisu od značaja, radi čega ih drugostepeni sud, saglasno odredbama člana 231. Zakona o parničnom postupku neće posebno ni cijeniti.

Iz obrazloženog proizlazi da je žalba djelimično osnovana zbog čega je odlučeno kao u izreci ove presude, primjenom odredbi člana 229. stav 1. tačka 4. i 5. i člana 226. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica vijeća

Nina Makivić